

70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet

a méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről

2014.3.15. óta hatályos szöveg

Tartalomjegyzék

I. Fejezet	
ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK 1	
Fogalommeghatározások	1
Általános előírások	1
A méhegészségügyi felelős megbízatása és feladatai	2
A monitoring vizsgálat	3
A méhek szállítása és vándoroltatása	3
A műlépkészítő üzemre vonatkozó előírások	4
A méz felvásárlására és adásvételére vonatkozó előírások	5
II. Fejezet	
A MÉHBETEGSÉGEKRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK 6	
A betegségek megállapítása és a helyi zárlat	6
A községi zárlat	7
A zárlat enyhítése	7
A zárlat feloldása	7
Fertőtlenítés	7
III. Fejezet	
A MÉHBETEGSÉGEKRE VONATKOZÓ KÜLÖNÖS SZABÁLYOK 8	
Mézelő méhek nyúlós költésrothadása	8
A helyi zárlat és a betegség felszámolásának különös szabályai	8
A községi zárlat különös szabálya	9
A zárlat-enyhítés különös szabályai	10
A helyi zárlat feloldásának különös szabályai	10
Mézelő méhek enyhébb költésrothadása	10
A helyi és a községi zárlat különös szabályai	11
A zárlat-enyhítés különös szabályai	11
A helyi zárlat feloldásának különös szabályai	12
Mézelő méhek légszótka-kórja	12
A helyi és a községi zárlat különös szabályai	12
A zárlat-enyhítés különös szabályai	13
A helyi zárlat feloldásának különös szabályai	13

Varroózis	13
A kis kaptárbogár (<i>Aethinia tumida</i>) elleni védekezés	14
Záró rendelkezések	14
1. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez	14
ÖSSZESÍTŐ MÉHEGÉSZSÉGÜGYI VIZSGÁLATOKRÓL	14
2. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez	15
SORSZÁM: 00000000	15
ÁLLATORVOSI IGAZOLÁS MÉHCSALÁDOK ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI VIZSGÁLATÁ- RÓL	15
3. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez	15
SORSZÁM: 00000000	15
BEJELENTŐ LAP	15
IGAZOLÓ SZELVÉNY	16
4. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez	16
KIJELENTŐ LAP	16
5. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez	16
Állategészségügyi bizonyítvány méz felvásárlásához	16
6. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez	16
Mézelő méhek fertőző költésrothadásai	16
1. Általános tudnivalók	16
3.1. Folyamatos fertőtlenítés: nem szükséges	17
3.2. Előzetes fertőtlenítés: nem szükséges	17
3.3. Zárófertőtlenítés	17
3.3.10. A fertőtlenítésnél, az égetésnél és az eladásnál az egyéb jogszabályokat is be kell tartani. (környezetvédelmi, tűzrendészeti, vízügyi)	17
Mézelő méhek légcsőatka kórja	17
1. Általános tudnivalók	17
2. Szükséges intézkedések	17
1. Általános tudnivalók	18
7. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez	18
Mintavétel laboratóriumi vizsgálatra	18

70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet

a méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről

Az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény (a továbbiakban: törvény) 45. §-ának 11. pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Fogalommeghatározások

- § 1. Méhészet:** egy telephelyen méh lakásban (fatönkben, kasban, kaptárban, szállítható-, vontatható, stabil méhesházban) tartott méhcsaládok és tartozékaik összessége.
- Méhcsalád:** a méh lakáson belül, egy légtérben együtt élő anya, kifejlett méhek és a fiasítás.
- Méhraj:** a méhcsalád természetes szaporodása vagy mesterséges szaporítása révén keletkező, fiasítás nélküli, kisebb egyedszámú méhcsalád.
- Fiasítás:** a méhcsalád által elfoglalt keretek lépsejtjeiben lévő peték, álcák és bábok összessége.
- Lép:** a méhek által saját viaszból készített cellákból, sejtsokféleségekből álló viaszépítmény, amely a méhek élelmének raktározására és a fiasítás nevelésére szolgál.
- Sonkoly:** a méz kipergetése, kisajtolása után visszamaradó – keretből, kasból kivágott – viasznyerésre alkalmas, kiselejtezett lép, léptörmelék.
- Méhegészségügyi felelős:** a hatósági állatorvos méhegészségüggyel kapcsolatos munkáját segítő, megfelelő méhészeti ismeretekkel rendelkező személy. A méhegészségügyi felelős megbízatására vonatkozó szabályokat és a feladatait e rendelet 5. és a 6. §-a tartalmazza.

8. Monitoring vizsgálat: az illetékes hatósági állatorvos vagy méhegészségügyi felelős által, az év meghatározott időszakában, állami költségre elvégzett, a mézelő méhek fertőző betegségeinek felderítésére irányuló, az adott méhészet minden méhcsaládján és méhraján elvégzendő vizsgálat, amelynek egyaránt ki kell terjednie a méhekre, a fiasítós lépekre, fiasítás hiánya esetén a fészkek lépekben fellelhető elhalt, beszáradt fiasításmaradványaira (pörkökre).

Általános előírások

- § A méhészkedést (méhtartást) minden év február végéig, az újonnan kezdett méhészkedést pedig e tevékenység megkezdésétől számított nyolc napon belül kell bejelenteni a méhek tartási helye szerint illetékes települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjénél, aki a méhészt nyilvántartásba veszi, és a nyilvántartást folyamatosan vezeti. Amennyiben a méhek állandó tartási helye nem a méhész lakóhelyével összefüggő területen (udvarban, kertben stb.) van, a méhész köteles a méhek tartási helyén a nevét, lakcímét, telefonszámát, a tartási helyen lévő méhcsaládok számát egy legalább 40 x 30 cm nagyságú táblán jól látható módon feltüntetni.**
- § (1) A méhész köteles a méhek tavaszi tisztuló kirepülése és a betelelés közötti időszakban a méhcsaládjait legalább három hetenként méhegészségügyi szempontból ellenőrizni, s ennek során mind a kifejlett méheken, mind a fiasítás teljes terjedelmén, valamint a kaptárhulladékon fertőző betegség tüneteit, illetve élősködők jelenlétét keresni. A vizsgálatnak ki kell terjednie a Varroa-atka jelenlétére, illetve az atkák számának változására.**
(2) Bejelentési kötelezettség alá tartozó betegségre utaló jelek, illetve bizonytalan jellegű elváltozások észlelése esetén a méhész haladéktalanul köteles értesíteni erről a méhegészség-

ügyi felelőst vagy a hatósági állatorvost. Varroatkák felszaporodása esetén köteles az e rendeletben foglaltak szerinti gyógykezelést végrehajtani.

(3) A méhész köteles túrni és mindenben elősegíteni a hatósági állatorvos vagy a méhegészségügyi felelős által végzett vizsgálat, illetve egyéb intézkedés lefolytatását.

4. § (1) A méhészkedésre alkalmas, üres méhlikást (kaptárt, kast) úgy kell tárolni, hogy abba a méhek se a kijáró nyíláson, se az esetleges réseken ne juthassanak be. A méhészkedésre alkalmatlan, üres méhlikásokat meg kell semmisíteni. Használt méhlikást, annak tartozékait, méhészeti felszerelést csak a *6. számú mellékletben* leírt fertőtlenítés után szabad másnak átadni.

(2) Méheket fertőzött méhészetből vagy ismeretlen helyről származó mézzel etetni tilos.

(3) Lépet szabadban, vagy méhcsalád és méhraj kaptárján kívül, méhek számára hozzáférhető helyen tartani tilos. Használt lépet csak engedélyezett műlépkészítő üzemből való ipari feldolgozásra lehet átadni, illetve eladni.

A méhegészségügyi felelős megbízatása és feladatai

5. § (1) A hatósági állatorvos méhegészségüggyel kapcsolatos munkáját egy vagy több méhegészségügyi felelős segíti.

(2) A méhcsaládok számától függően kell egy vagy több településenként – a méhegészségüggyel kapcsolatos feladatok ellátására – egy vagy több méhegészségügyi felelőst megbízni.

(3) ^{1 2} A méhegészségügyi felelőst – a méhegészségügyi elméleti- és gyakorlati ismereteinek tanúsítását követően – az illetékes járási

állategészségügyi és élelmiszer-ellenőrző hivatal vezetője (a továbbiakban: járási főállatorvos) javaslatára – a területen működő méhészeti társadalmi szervezet véleményének kikérését követően – az illetékes megyei kormányhivatal élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatósága (a továbbiakban: élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság) igazgatója bízta meg a feladatai ellátásával. A méhegészségügyi felelős munkáját a hatósági állatorvos – járási főállatorvos felügyelete mellett – irányítja.

(4) ³ A megbízott méhegészségügyi felelősökről nyilvántartást kell vezetni, amely tartalmazza a méhegészségügyi felelős nevét, lakcímét és azon település(ek) nevét, ahol a feladatát ellátja. A nyilvántartás vezetéséről és annak naprakészen tartásáról az illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság gondoskodik.

6. § (1) A méhegészségügyi felelős köteles:

a) bejelentési kötelezettség alá tartozó betegség gyanúja, illetve jogszabályban meghatározott egyéb esetben a hatósági állatorvosnak jelentést tenni és a továbbiakban az ő utasításai szerint eljárni;

b) a hatósági állatorvos utasításait követve közreműködni a méhbetegségek felszámolásában;

c) elvégezni e jogszabály által előírt vizsgálatokat (monitoring, vándoroltatási);

d) elkészíteni a vizsgálatokkal kapcsolatos, előírt kimutatásokat;

e) ⁴ részt venni az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság által szervezett továbbképzéseken;

f) közreműködni a méhek mérgezésével kapcsolatos eljárásban, különös tekintettel a mérgezés gyanúja esetén a mintavételben.

¹A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 5. § (3) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § a) és b) pontjainak megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

²A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 5. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés a) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

³A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 5. § (4) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

⁴A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 6. § (1) bekezdés e) pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés c) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

(2) A méhegészségügyi felelős díjazását, költségeinek megtérítését külön jogszabály tartalmazza.

A monitoring vizsgálat

7. § (1)⁵ A méhcsaládokat évente, június 1. és szeptember 30. között – a vándoroltatási vizsgálatról függetlenül – a méhbetegségek felderítése céljából monitoring vizsgálatnak kell alávetni. A vizsgálat megszervezése a járási főállatorvos, elvégzése pedig a hatósági állatorvos és a méhegészségügyi felelős feladata, akik a vizsgálatról és annak eredményéről az 1. számú mellékletnek megfelelő összesítő kimutatást kötelesek készíteni.

(2)⁶ Az országhatár mentén, a határtól számított tíz kilométeres sávban lévő méhészeteket az illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság döntése alapján az (1) bekezdés szabályai szerint, a tisztuló kirepüléstől a betelelésig (március 1-jétől október 31-éig) kéthavonként, szükség esetén havonként kiemelt monitoring vizsgálatnak kell alávetni. A vizsgálandó területet – az azzal szomszédos ország súlyosabb fertőzöttsége esetén – az illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság húsz kilométeres sávban is megállapíthatja.

(3)^{7 8} A vizsgálatokat az illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság irányításával kell elvégezni. Azok eredményéről a járási főállatorvos az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság által meghatározottak szerint – a hatósági állatorvos tájékoztatása alapján – évente köteles jelentést tenni az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságnak. Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság a megyei összesített adatokat legkésőbb a követ-

kező év február 15-éig köteles megküldeni a Vidékfejlesztési Minisztériumnak (a továbbiakban: minisztérium).

A méhek szállítása és vándoroltatása

8. § (1) A méheket – beleértve az anyát és a fiasítást is – állandó tartási helyükről átköltözés, vándoroltatás vagy elidegenítés esetén egy hétnél nem régebbi, a 2. számú melléklet alapján kiállított állatorvosi igazolással szabad kivinni. Az igazolás a kiállítástól számított hét napig, méhek folyamatos vándoroltatása esetén annak egész időtartamára érvényes. Az igazolást – ha jogszabály másképpen nem rendelkezik – a hatósági állatorvos állítja ki.

(2) Az állatorvosi igazolás kizárólag kedvező eredményű vizsgálat esetén állítható ki. A vizsgálatot a hatósági állatorvos a méhegészségügyi felelős segítségével folytatja le. A vizsgálat elvégzéséért külön jogszabályban megállapított összegű díjat kell fizetni.

(3) A vizsgálatnak ki kell terjednie az adott méhészet minden méhcsaládjára és méhrajára, különösképpen a fiasítás teljes terjedelmére, valamint a kaptár hulladékára. A vizsgálat során a mézelő méhek fertőző betegségeinek a tüneteit kell keresni.

(4) A méhész az állatorvosi igazolást a vándoroltatás során köteles mindig magánál tartani és ellenőrzés esetén bemutatni. A méhek csak az igazolással szállíthatók, ennek hiányában a szállítást meg kell tiltani.

9. § (1) A méhek kiszállítást a kiszállítást megelőző, beszállítást annak megtörténtét követő hetvenkettő órán belül be kell jelenteni a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjének. Beszállítás esetén a bejelentést a 3. számú melléklet alapján kiállított

⁵A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 7. § (1) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

⁶A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 7. § (2) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

⁷A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 7. § (3) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

⁸A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 7. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés b)-e) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

nyomtatvány ajánlott levélként történő megküldésével, vagy személyes eljuttatásával kell teljesíteni. A nyomtatvány igazoló szelvényét a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzője – a teljesítés módjától függően – a méhészlakóhelyére küldi meg vagy személyesen adja át. A kijelentést a *4. számú melléklet* alapján kiállított nyomtatványon kell teljesíteni személyesen, vagy annak ajánlott levélként történő megküldésével.

- (2) Vándoroltatás során a méhek csak olyan helyre telepíthetők, amely nem áll községi zárlat alatt.
- (3) A vándoroltatás befejezése után a méhészlakóhelyes a hazatelepülését a hatósági állatorvosnál és a jegyzőnél hetvenkettő órán belül bejelenteni.
- (4) A települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzője – a törvény 42. §-ának (4) bekezdése alapján – nyilvántartja a méhészlakóhelyét és lakóhelyét, a méhcsaládok állandó és legutóbbi tartási helyét, az állatorvosi igazolás számát, keltét és kiállításának helyét, a méhcsaládok számát, az elhelyezésre szolgáló terület pontos megjelölését (dűlő, hrsz. stb.) és a letelepedés idejét.

10. § (1) ⁹ A járási főállatorvos köteles a működési területén letelepedett vándorméhészetek szűrőpróbaszerű – a hatósági állatorvos által lefolytatott – ellenőrzését a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjénél vezetett nyilvántartás alapján megszervezni.

- (2) ¹⁰ Az országhatártól számított tíz kilométeres körzeten belül, a szomszédos állam területéről, vagy ismeretlen helyről származó méhrajt észlelője vagy befogója köteles a települési önkormányzat jegyzőjénél haladéktalanul bejelenteni, aki a kiirtás végrehajtása érdekében értesíti a járási főállatorvost, aki elrendeli a méhrajt állami kártalanítás nélküli leölését.

⁹A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 10. § (1) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § c) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

¹⁰A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 10. § (2) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

¹¹A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 11. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

A műlépkészítő üzemre vonatkozó előírások

11. § (1) ¹¹ A műlépkészítő üzem (a továbbiakban: üzem) működési engedélyét az illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság adja ki.

(2) Az üzemben külön helyiséget kell kialakítani:

- a) a nyers viasz és a sonkoly tárolására, valamint a sonkoly préselésére;
- b) a viasz sterilizálására és a műlép készítésére (öntés, hengerelés);
- c) a műlép csomagolására és kiadására;
- d) zárt (méhmentes) helyiséget a hulladék tárolására.

(3) A műlépet előállító üzemnek rendelkeznie kell saját, nagynyomású, meleg vizes fertőtlenítő berendezéssel, amellyel a fogadó és a feldolgozó helyet minden gyártási nap után – a 6. számú mellékletben foglaltaknak megfelelően – ki kell tisztítani és fertőtleníteni.

12. § (1) Az üzemeltetőnek naprakész nyilvántartást kell vezetnie az átvett és az értékesített termékekről és anyagokról, aminek tartalmaznia kell az átadó- vagy az átvevő méhészlakóhelyét; lakcímét; az átvétel vagy az értékesítés idejét; az átvett vagy az eladott anyag fajtáját (sonkoly, fedelezés, műlép, viasz stb.) mennyiségét. A nyilvántartást három évig kell megőrizni.

(2) A műlépet előállító üzem köteles a viasz megbízható fertőtlenítése céljából olyan berendezést üzemeltetni, amely a viaszt egy órán át legalább 112 °C-os hőmérsékleten tartja. A hőfok és a hőhatás idejének megtartását kifogástalanul működő műszerekkel ellenőrizni kell. A viasz sterilizálására (fertőtlenítő hőkezelésére) szolgáló, viaszfertőtlenítő berendezést el kell látni automatikus hőfokszabályozó és hőmérséklet-regisztráló műszerrel, amely legalább öt percenként mér, és a mért értékeket

az idő függvényében rögzíti, valamint ellenőrzéskor kinyomtatja. Az öníró műszerrel regisztrált adatokat három évig kell megőrizni. A viaszt, illetve a műlépet értékesíteni csak abban az esetben lehet, ha a viaszt minimum egy órán át, legalább 112 °C-on hőkezelték és ezt a hőmérséklet-regisztráló berendezés igazolja.

(3)¹² A műlépet előállító üzemet működés közben a járási főállatorvos évente köteles ellenőrizni, vagy a területileg illetékes hatósági állatorvossal ellenőriztetni.

13. § (1) Sonkoly és műlép egyidejűleg, azonos járművel csak külön légtérben, elkülönítetten szállítható. A sonkoly átvételekor az átvevőnek gumikesztyűt kell viselnie, amelyet minden átvétel után fertőtleníteni kell.

(2) A sonkoly és az öreglép szállítására és tárolására szolgáló zsákok más célra nem használhatók fel. A kiürült zsákok megsemmisítéséről a műlépkészítő üzemnek kell gondoskodnia, megsemmisítésükig a zsákokat méhektől elzárva kell tartani.

A méz felvásárlására és adásvételére vonatkozó előírások

14. § (1) A méz felvásárlásakor a méhésznek az 5. számú mellékletnek megfelelő állategészségügyi bizonyítványt kell beszereznie, amit – ha jogszabály másképpen nem rendelkezik – a méz tárolási helye szerint illetékes hatósági állatorvos négy példányban állít ki. Ha a méhek tartási helye és a méz tárolási helye nem azonos és ezért a méhcsaládok vizsgálata nem lehetséges, akkor a méhek tartási helye szerint illetékes hatósági állatorvos közreműködését kell kérni. A bizonyítvány eredeti példányát a méz tulajdonosa tartja magánál, két másolati példányt át kell adnia a felvásárlónak, egy pedig a hatósági állatorvosnál marad. A felvásárló a bizonyítványokat köteles összegyűjteni, nyilvántartásba

venni, három évig a felvásárlás helyén megőrizni és ellenőrzéskor a hatósági állatorvosnak bemutatni.

(2)^{13 14} A MÉZ FELVÁSÁRLÁSÁRA CSAK AZ ÉLELMISZERLÁNC-BIZTONSÁGI ÉS ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI IGAZGATÓSÁG ÁLTAL REGISZTRÁLT TERMÉSZETES SZEMÉLY, JOGI SZEMÉLY, VAGY JOGI SZEMÉLYISÉGGEL NEM RENDELKEZŐ SZERVEZET JOGOSULT, ÉS A FELVÁSÁRLÁS, ILLETVE A TÁROLÁS CSAK AZ ÉLELMISZERLÁNC-BIZTONSÁGI ÉS ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI IGAZGATÓSÁG ÁLTAL ENGEDÉLYEZETT HELYEN TÖRTÉNHEZ, AHOL A MÉZFELVÁSÁRLÓ KÖTELES AZ ENGEDÉLYT JÓL LÁTHATÓ HELYEN KIFÜGGESZTENI.

(3) A felvásárlónak a felvásárolt mézről nyilvántartást kell vezetnie, ami tartalmazza a méhész nevét, lakcímét, a felvásárlás idejét, a felvásárolt méz fajtáját, mennyiségét, valamint az állategészségügyi bizonyítvány számát. Ha a méz feldolgozása nem a felvásárló telephelyén történik, a felvásárlónak a szállítmányhoz mellékelnie kell az állategészségügyi bizonyítvány egy másolati példányát, a nyilvántartásba pedig be kell jegyezni, hogy a mézet mikor, melyik mézüzembe szállították tovább.

(4) A méz tárolására csak tiszta tárolóedény használható, amely a méz mint élelmiszer tárolására alkalmas, és megfelelően fertőtleníthető. A méz felvásárlója, feldolgozója és értékesítője köteles gondoskodni arról, hogy az üres, és a mézzel teli tárolóedénybe méhek ne jussanak be. A méhésznek a saját méhészetéből származó mézet úgy kell tárolnia, hogy ahhoz méhek ne férjenek hozzá.

(5) A méz felvásárlójának a méz tárolására szolgáló hordókat, eszközöket azok kiürülése után ki kell tisztítania és szükség esetén, járványügyi okból a 6. számú melléklet szerint fertőtlenítenie. A méhészek részére csak tiszta hordók adhatók ki.

¹²A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 12. § (3) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

¹³A 70/2003. (VI. 27.) FVM RENDELET 14. § (2) BEKEZDÉSE A 70/2013. (VII. 31.) VM RENDELET 26. § (2) BEKEZDÉS C) PONTJÁNAK MEGFELELŐEN MÓDOSÍTOTT SZÖVEG. HATÁLYOS: 2013. 08. 01.

¹⁴A 70/2003. (VI. 27.) FVM RENDELET 14. § (2) BEKEZDÉSE A 22/2014. (III. 14.) VM RENDELET 13. §-ÁNAK MEGFELELŐEN MÓDOSÍTOTT SZÖVEG. HATÁLYOS: 2014. 03. 15.

II. Fejezet

A MÉHBETEGSÉGEKRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

15. § Az e fejezet rendelkezéseit az egyes betegségekre vonatkozó különös szabályokkal együtt kell alkalmazni, azonban az e fejezet rendelkezéseit a varroózis és a kis kaptárbogár esetében nem kell alkalmazni.

A betegségek megállapítása és a helyi zárlat

16. § (1)¹⁵ A hatósági állatorvos, amennyiben méhbetegség gyanújáról értesül, köteles vizsgálat céljából a legrövidebb időn belül a helyszínrre kiszállni. A betegség gyanújának megerősítését követően a hatósági állatorvos az érintett méhészetre helyi zárlatot köteles elrendelni. A helyi zárlat alá vont méhészetben található összes méhcsaládot meg kell vizsgálni, és minden betegsége gyanús méhcsaládból, – a 7. számú melléklet előírásainak figyelembevételével – laboratóriumi vizsgálat céljából vizsgálati anyagot kell küldeni a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalhoz (a továbbiakban: NÉBIH). A mintavételnek a hatósági állatorvos irányításával, a betegség gyanújának megállapítását követő lehető legrövidebb időn belül kell megtörténnie. A mintavételt a méh-egészségügyi felelős végzi el.

(2) A betegséget hatóságilag – a laboratóriumi vizsgálat eredménye alapján – a hatósági állatorvos állapítja meg. A betegség megállapítását követően a hatósági állatorvosnak a betegség eredetére vonatkozóan az alábbiakra kiterjedő vizsgálatot kell lefolytatnia:

- a)** a méhcsalád saját tenyésztésű-e, és ha nem, mikor és honnan került a méhészetbe, valamint a méhész fogott-e be idegen rajt;
- b)** került-e kaptár vagy méhészeti felszerelés a méhészetbe, és ha igen, honnan és mikor;

c) került-e lép, viasz vagy méhek etetésére szolgáló méz a méhészetbe, és ha igen, honnan és mikor;

d) honnan származik a méhészetben használt mülép;

e) a méhész kikkel vándorolt és merre;

f) a betegséget előzőleg a településen mikor és melyik méhészetben állapították meg, és milyen állapotúak az ott található méhészeti felszerelések;

g) a méhésznek hány méhészete van, és ezek között milyen forgalom volt az elmúlt hatvan nap során;

h) a méhész mikor, hol, mennyit pergetett az elmúlt hatvan napban, hol, és hogyan tárolta a mézet, valamint kinek, mikor, mennyi mézet értékesített ezekből a pergetésekből.

(3) A légcsőatka-kór megállapítását követő vizsgálat során nem kell figyelembe venni a **(2) bekezdés b), c), d) és j) pontjait**.

(4) A betegség megállapítását követően a hatósági állatorvos – a **(2) bekezdés** szerint elvégzett vizsgálat alapján – a fertőzöttségre gyanús méhészetekre is helyi zárlatot rendel el.

(5) A betegség gyanújának megállapítását követően, de még a mintavételt megelőzően a méhészet valamennyi méh lakását – ha korábban nem volt megjelölve – a későbbi pontos azonosítást lehetővé tevő módon, tartósan meg kell jelölni. A méh lakások megjelölése a tulajdonos kötelezettsége.

(6) Fertőzött, fertőzöttségre gyanús méhészetben minden olyan méhészeti tevékenység végzése tilos, amely a betegségnek egyik méhcsaládról a másakra való terjedésével járhat.

(7) A nyúlós és enyhébb költésrothadás, valamint a légcsőatka-kór megállapításával és leküzdésével kapcsolatos közérdekű vizsgálatokat a hatósági állatorvos irányításával, állami költségre kell elvégezni.

¹⁵A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 16. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés f) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

A községi zárlat

17. § (1) ¹⁶ A méhbetegség megállapítását követően – a helyi zárlat alá vont fertőzött méhészet körül legalább öt km-es sugarú kör által határolt területre – a járási főállatorvos községi zárlatot köteles elrendelni.

(2) ¹⁷ A járási főállatorvos a betegség felszámolását a hatósági állatorvoson és a méhegészségügyi felelősön keresztül irányítja.

A zárlat enyhítése

18. § (1) A zárlat alól a nem fogékony állatokra felmentés adható.

(2) ¹⁸ A községi zárlat alatt álló terület helyi zárlat alatt nem álló méhészetéből – a járási főállatorvos engedélyével – a méheket az egyes betegségeknel megállapított, a zárlat enyhítésére vonatkozó különös szabályok szerint lehet kiszállítani. A kiszállítás csak olyan helyre történhet, amely méhbetegség miatt helyi zárlat alatt nem áll.

(3) ^{19 20} A járási főállatorvos az engedélyt a hatósági állatorvos által kiállított állatorvosi igazolás alapján adja ki. Ha a kiszállítás másik állategészségügyi kerület vagy megye területére történik, az engedély csak a fogadás helye szerint illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság hozzájárulásával adható ki. Ha a méhcsaládokat másik község területére szállítják, a két hely között – a méhek visszarepülési veszélye miatt – legalább tíz kilométer távolságnak kell lennie.

(4) ²¹ A méhészet tulajdonosa köteles a méhek – zárlat alatt nem álló területre történő – bevitelét

letelepedése után, az érkezést követő munkanapon a 3. számú melléklet szerint a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjénél bejelenteni. A méhek bevitelét a területileg illetékes járási főállatorvosnak is be kell jelenteni és a szállítási engedélyt is át kell adni.

19. § A növényvédelmi beavatkozás következtében szükséges gyors áttelepülés (menekülés) szabályai a következők:

- a) az áttelepülés során a község vagy a község-rész határának elhagyása tilos;
- b) az áttelepülés tényét a méhészt a hatósági állatorvosnak haladéktalanul köteles bejelenteni;
- c) a méhészt köteles a méheket tizennégy napon belül az eredeti telephelyre visszatelepíteni.

A zárlat feloldása

20. § (1) A helyi zárlatot az egyes betegségekre vonatkozó különös szabályokban foglaltaknak megfelelően kell feloldani.

(2) A községi zárlatot akkor kell feloldani, ha a zárlat alatt álló területen már egy hely sem áll a betegség miatt helyi zárlat alatt.

(3) A betegséget megszüntté kell nyilvánítani, ha már sem helyi, sem községi zárlat nem áll fenn.

Fertőtlenítés

21. § A betegség felszámolásával kapcsolatos fertőtlenítést a 6. számú mellékletben leírtak szerint kell végrehajtani. A fertőtlenítés elvégzése vagy elvégztetése – a hatósági állatorvos felügyelete és irányítása mellett – a méhészt kötelessége.

¹⁶A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 17. § (1) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

¹⁷A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 17. § (2) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

¹⁸A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 18. § (2) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

¹⁹A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 18. § (3) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

²⁰A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 18. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

²¹A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 18. § (4) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § d) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

III. Fejezet

A MÉHBETEGSÉGEKRE VONATKOZÓ KÜLÖNÖS SZABÁLYOK

Mézelő méhek nyúlós költésrothadása

- 22. § (1)** ²² Nyúlós költésrothadásban beteg az a méhcsalád, amelyben a betegség tünetei mutatkoznak és a betegséget a méhcsaládból származó lépmintában, illetőleg álcában a laboratóriumi vizsgálat is megerősítette.
- (2)** ²³ Nyúlós költésrothadásra gyanús az a méhcsalád, amely a betegség tüneteit mutatja ugyan, de a betegséget laboratóriumi vizsgálat még nem erősítette meg, vagy nem zárta ki.
- (3)** Nyúlós költésrothadás fertőzöttségére gyanús az a méhcsalád, amelyet nyúlós költésrothadásban beteg méhcsaláddal egy méhészetben tartanak, vagy hatvan napon belül egy méhészetben tartottak.
- (4)** Nyúlós költésrothadással fertőzött az a méhészet, amelyben legalább egy beteg méhcsalád található, illetve legalább egy beteg család tartottak és az utolsó beteg család felszámolását követően a hatvan napos megfigyelési idő kedvezően még nem telt le.
- (5)** Nyúlós költésrothadás fertőzöttségére gyanús az a méhészet, amelybe hatvan napon belül fertőzött méhészetből méhcsaládot, méhrajt, mézet, kaptárt, műlépet vagy a kórokozó áthurcolására alkalmas egyéb felszerelést szállítottak.

A helyi zárlat és a betegség felszámolásának különös szabályai

- 23. § (1)** ²⁴ A helyi zárlat alatt álló területen lévő méhcsaládok antibiotikummal történő gyógykezelése tilos. A beteg méhcsaládokat, a járási főállatorvos leölési határozata alapján – állami kártalanítás mellett – ki kell irtani.
- (2)** A betegség felszámolása érdekében végzett leöletés során a betegség megállapítását követően, tíz méhcsaládig minden családot ki kell irtani, tíz méhcsalád felett a **(3) bekezdésben** foglaltak alapján kell eljárni.
- (3)** Ha a beteg méhcsaládok száma
- a)** nem haladja meg az összes család ötven százalékát, csak a beteg családokat kell leölni;
 - b)** ²⁵ eléri vagy meghaladja az összes méhcsalád ötven százalékát, de nem éri el az összes méhcsalád hetvenöt százalékát, a járási főállatorvos a helyi körülmények függvényében dönt arról, hogy az összes méhcsaládot vagy csak a beteg családokat kell leölni;
 - c)** eléri vagy meghaladja az összes méhcsalád hetvenöt százalékát, az összes méhcsaládot le kell ölni.
- 24. § (1)** Ha csak a beteg családok leölésére kerül sor és a megmaradt méhcsaládok között a hatvan napos megfigyelési idő alatt újabb beteg családot vagy családokat találnak, a **(2) bekezdés** szerint kell eljárni.
- (2)** Ha a megfigyelési idő alatt talált újabb beteg családok száma
- a)** eléri vagy meghaladja a megmaradt összes család ötven százalékát, minden megmaradt családot le kell ölni;
 - b)** ²⁶ nem éri el a megmaradt összes család ötven százalékát, a járási főállatorvos a helyi kö-

²²A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 22. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés g) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

²³A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 22. § (2) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés h) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

²⁴A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 23. § (1) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

²⁵A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 23. § (3) bekezdés b) pontja a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

²⁶A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 24. § (2) bekezdés b) pontja a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

rülmények függvényében rendeli el az összes méhcsalád vagy csak a beteg családok leölését.

- (3) Ha a **(2) bekezdés b) pontja** alapján nem irtják ki az összes megmaradt méhcsaládot, de a megfigyelési idő alatt ismét újabb beteg családot találnak, minden megmaradt családot le kell ölni.
- (4) Ha egy kaptárban a beteg méhcsalád mellett betegsége vagy fertőzöttsége gyanús méhcsaládot is találtak, a beteg családdal együtt azt a helyi viszonyok figyelembevételével lehet leöletni.

25. § (1) A nyúlós költésrothadás miatt kiirtott méhcsaládok leölt méheket, fiasításos és mézes lépeket, a virágport és a kaptár belső tartozékait (anyarácsot, rostaszövetet, keretfedőt, bőrlémezt, szalmapárnát stb.), valamint a kaptáron kívül tárolt lépeket a kerettel együtt a leölést követő tizenkét órán belül el kell égetni, a maradványokat pedig el kell ásni úgy, hogy azokat legalább ötven centiméter vastag földréteg fedje. A leölés és az elégetés közötti időszakban a méhkaptárakat el kell zárni, vagy le kell takarni úgy, hogy méhek ne férjenek hozzá. Az égetésnél és az elföldelésnél a környezetvédelmi és tűzrendészeti előírásokat be kell tartani. A megsemmisített tárgyakért állami kártalanítás jár.

(2) A kiirtott méhek nem keretes rendszerű méh lakásait tartalmukkal együtt el kell égetni, a maradványokat pedig az **(1) bekezdésben** leírt módon el kell földelni. A kiirtott méhcsaládok keretes rendszerű, deszkából készített, jó állapotban lévő méh lakásait – alapos tisztítást követően – fertőtleníteni kell. A tisztítás során összegyűjtött hulladékot, valamint a rossz állapotban lévő, fertőtlenítésre alkalmatlan, keretes rendszerű kaptárakat szintén el kell égetni, és a maradványokat az **(1) bekezdésben** leírt módon

kell elföldelni.

(3) A zárlat alatt álló terület fertőzött méhészetben korábban használt üres méh lakásokkal a **(1)-(2) bekezdésben** foglaltak szerint kell eljárni. Ennek megfelelően kell eljárni az olyan helyen lévő méh lakásokkal, lépekkel és felszerelési tárgyakkal is, ahol a méhek kipusztultak, és feltehető, hogy az elhullás nyúlós költésrothadás miatt történt.

26. § (1) ^{27 28} A fertőzött méhészet fertőzöttsége gyanús méhcsaládjaitól származó, valamint a betegség megállapítása előtti hatvan nap alatt elvett (pergetett) mézet, lépet és viaszt a betegség megszűnte után – a járási főállatorvos engedélyével – az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság által ellenőrzött felhasználónak szabad átadni, aki az elszállított terméket csak ipari célra használhatja fel.

(2) A kiszállítás csak jól zárt és a „Költésrothadás miatt zárlat alatt állott méhészetből származó méz (lép, viasz)” feliratú edényekben történhet. Az elszállított lépet és viaszt egy órán át legalább 112 °C-os hőmérsékleten kell kezelni. A szállítóedényt a kiürítés után haladéktalanul meleg vízzel ki kell tisztítani, majd a 6. számú mellékletnek megfelelően fertőtleníteni.

(3) A beteg méhcsaládok kiirtása után a fertőzött méhészetben maradt méhcsaládokon a zárlat tartama alatt a hatósági állatorvos vagy a méh egészségügyi felelős köteles – az április 1. és október 31. közötti időszakban – havonta kétszer, kéthetenkénti időközzel ellenőrző vizsgálatot tartani.

A községi zárlat különös szabálya

27. § ^{29 30} A 17. és a 18. §-ban foglaltakon túl a védőkörzet alatt álló valamennyi méhészet méhcsaládját – nyúlós költésrothadás szempontjából – a

²⁷A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 26. § (1) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

²⁸A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 26. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés c) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

²⁹A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 27. §-a a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

³⁰A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 27. §-a a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés c) és i) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

hatósági állatorvosnak vagy a méhegészségügyi felelősnek kell megvizsgálni. Indokolt esetben a járásim főállatorvos az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság hozzájárulásával ismételt vizsgálat lefolytatását rendelheti el.

A zárlat-enyhítés különös szabályai

28. § (1) ³¹ A betegség miatt zárlat alá helyezett terület azon méhészteiből, amelyekben a betegséget vagy annak gyanúját, illetve a fertőzöttség gyanúját nem állapították meg, indokolt esetben, a járási főállatorvos írásos engedélyével ki lehet vinni méhcsaládokat. Az ilyen módon kiszállított méhcsaládok továbbszállítása az új tartási helyről csak az új tartási hely szerint illetékes járási főállatorvos engedélyével lehetséges.

(2) A **18. § (3) bekezdésében** meghatározott állatorvosi igazolásnak azt kell tanúsítania, hogy a méhészetben a betegséget, annak gyanúját, illetve a fertőzöttség gyanúját az elmúlt hatvan napban nem állapították meg, továbbá, hogy az elszállításra kerülő méhcsalád származási helyén (udvarban, majorban stb.) az elszállítást megelőző három napon belül végzett helyszíni vizsgálat alkalmával a betegséget vagy annak gyanúját nem állapították meg.

(3) ³² A járási főállatorvos a zárlat alatt nem álló területre bevitt méhcsaládokat állategészségügyi megfigyelés alá helyezi, és azokat – a hatósági állatorvossal vagy a méhegészségügyi felelőssel – hatvan napon át, a tulajdonos költségére kéthetenként megvizsgálhatja.

A helyi zárlat feloldásának különös szabályai

29. § (1) A betegség miatt elrendelt helyi zárlatot a hatósági állatorvosnak az alábbi esetekben kell feloldania:

a) a helyi zárlat alatt álló méhészetben már nincs élő méh;

b) a helyi zárlat alatt álló méhészetben maradt élő méhcsalád és ezek megfigyelési ideje kedvezően letelt;

c) a fertőtlenítést mind az a), mind a b) pont esetén a 6. számú melléklet szerint végrehajtották.

(2) A megfigyelési idő az utolsó beteg méhcsalád kiirtásától számított hatvan napig tart. Költségmentes időben a megfigyelési idő a tavaszi első fiasítás megjelenésétől számított hatvan napig, de legkésőbb április 30-áig tarthat.

(3) Fertőtlenítés nélkül feloldható a helyi zárlat, ha

a) ³³ a lezárt területen csak betegségre gyanús méhcsalád volt, és a laboratóriumi vizsgálat a betegség gyanúját is kizárta;

b) a lezárt területen csak fertőzöttségre gyanús méhcsalád volt, és a megfigyelési idő kedvezően letelt.

Mézelő méhek enyhébb költésrothadása

30. § (1) ³⁴ Enyhébb (európai) költésrothadásban beteg az a méhcsalád, amelyben a betegség tünetei mutatkoznak, és a betegséget a méhcsaládból származó lépmintában, illetőleg álcában a laboratóriumi vizsgálat is megerősítette.

(2) ³⁵ Enyhébb költésrothadásra gyanús az a méhcsalád, amely a betegség tüneteit mutatja

³¹ A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 28. § (1) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

³² A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 28. § (3) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

³³ A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 29. § (3) bekezdés a) pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés j) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

³⁴ A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 30. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés g) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

³⁵ A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 30. § (2) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés g) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

ugyan, de a betegséget a laboratóriumi vizsgálat még nem erősítette meg vagy nem zárta ki.

- (3) Enyhébb költésrohadás fertőzöttségére gyanús az a méhcsalád, amelyet enyhébb költésrohadásban beteg méhcsaláddal egy méhészetben tartanak vagy tizenöt napon belül tartottak.
- (4) Enyhébb költésrohadással fertőzött az a méhészet, amelyben legalább egy beteg méhcsalád található, illetve legalább egy beteg családot tartottak és az utolsó beteg család felszámolását, valamint az utolsó gyógykezelését követően a tizenöt napos megfigyelési idő kedvezően még nem telt le.
- (5) Enyhébb költésrohadás fertőzöttségére gyanús az a méhészet, amelybe tizenöt napon belül fertőzött méhészetből méhcsaládot, méhrajt, mézet, kaptárt, műlépet vagy a kórokozó áthurocolására alkalmas egyéb felszerelést szállítottak.

A helyi és a községi zárlat különös szabályai

- 31. § (1)** A betegség megállapítását követően a helyi zárlat alatt álló méhészet valamennyi méhcsaládját – a méhészetben történő felhasználásra engedélyezett állatgyógyászati készítménnyel – a hatósági állatorvos által meghatározott módon gyógykezeltetni kell. Vényköteles gyógyszer rendelése esetén külön rendeletben foglaltak szerint kell eljárni.
- (2) A gyógykezelés alól kivont méhcsaládokat állami kártalanítás nélkül ki kell irtani.
- (3) Nyúlós költésrohadás miatt zárlat alatt álló méhészetben az egyidejűleg előforduló enyhébb költésrohadás elleni gyógykezelés tilos. Az európai költésrohadásban beteg méhcsaládokat állami kártalanítás mellett ki kell irtani.

32. § (1) A kiirtott vagy elpusztult méhcsaládok deszkából készített, keretes rendszerű, jó állapotban lévő méh lakásait fertőtleníteni kell; a kiirtott méhek nem keretes rendszerű méh lakását tartalmával együtt, a tűzrendészeti szabályok figyelembevételével kell elégetni.

(2) A zárlat alatt álló helyen lévő használt üres, valamint az olyan helyen lévő méh lakásokkal, ahol a méhek kipusztultak és feltehető, hogy az elhullás a betegség miatt történt, a 6. számú mellékletben foglaltak szerint kell eljárni.

(3)^{36 37} A helyi zárlat alatt álló helyen a beteg vagy a fertőzöttségre gyanús méhcsaládoktól származó mézet a gyógykezelésnél alkalmazott antibiotikum várakozási idejének lejárta után, a lépet és a viaszt a betegség megszűnte után – a járási főállatorvos engedélyével – az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság által ellenőrzött felhasználónak lehet átadni, aki az elszállított terméket csak ipari célra használhatja fel.

(4) A kiszállítás csak jól zárt és „Költésrohadás miatt zárlat alatt álló helyről származó méz (lép, viasz stb.)” feliratú edényekben történhet. Az elszállított lépet és viaszt egy órán át 112 °C-on kezelni, és a szállítóedényeket a kiürítés után haladéktalanul fertőtleníteni kell.

(5)³⁸ A betegség megállapítását követően a községi zárlat alatt álló terület valamennyi méhcsaládját – a méhészetben történő felhasználásra engedélyezett állatgyógyászati készítménnyel – a járási főállatorvos által meghatározott módon gyógykezeltetni kell.

A zárlat-enyhítés különös szabályai

33. § (1)³⁹ A betegség miatt zárlat alá helyezett terület azon méhészeiből, amelyekben a betegség, illetve annak gyanúja nem került megállapításra – átköltözés vagy vándoroltatás esetén

³⁶A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 32. § (3) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

³⁷A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 32. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés c) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

³⁸A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 32. § (5) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

³⁹A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 33. § (1) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

– méhcsaládot a gyógykezelés elvégzése után a járási főállatorvos írásos engedélyével, indokolt esetben szabad kivinni.

- (2) A 18. § (3) bekezdése alapján kiállított állatorvosi igazolásban azt kell tanúsítani, hogy a méhészetben a betegség, illetve annak gyanúja az elmúlt tizenöt napban nem került megállapításra, a gyógykezelés megtörtént, továbbá, hogy az elszállításra kerülő méhcsalád származási helyén (udvarban, majorban stb.) az elszállítást megelőző három napon belül végeztetett helyszíni vizsgálat alkalmával sem lehetett a betegséget vagy annak gyanúját megállapítani.
- (3)⁴⁰ A járási főállatorvos a zárlat alá helyezett területre bevitt méhcsaládokat állategészségügyi megfigyelés alá helyezi, és azokat – a hatósági állatorvossal vagy a méhegészségügyi felelőssel – a tizenöt napos megfigyelés feloldása előtt megvizsgáltatja.

A helyi zárlat feloldásának különös szabályai

34. § (1) A betegség miatt elrendelt helyi zárlatot a hatósági állatorvosnak fel kell oldani, ha az utolsó méhcsalád gyógyulásától számított tizenöt napos megfigyelési idő kedvezően letelt és a fertőtlenítés megtörtént.
- (2) Fertőtlenítés nélkül feloldható a helyi zárlat, ha a zárlat alatt álló méhészetben
- a)⁴¹ csak betegségre gyanús méhcsalád volt, és alaboratóriumi vizsgálat a betegség gyanúját is kizárta;
- b) csak fertőzöttségre gyanús méhcsalád volt, és a megfigyelési idő kedvezően letelt.

Mézelő méhek légcsőatka-kórja

35. § (1)⁴² Atkakórban beteg az a méhcsalád, amelyből származó méhekben a laboratóriumi vizsgálat a betegség kórokozóját kimutatta.
- (2)⁴³ Atkakórra gyanús az a méhcsalád, amely a betegség tüneteit mutatja, de a betegséget a laboratóriumi vizsgálat még nem erősítette meg vagy nem zárta ki.
- (3) Atkakór fertőzöttségére gyanús az a méhcsalád, amelyet atkakórban beteg vagy betegségre gyanús méhcsaláddal egy méhészetben tartanak, illetve hat hónapon belül ilyen helyen tartottak.

A helyi és a községi zárlat különös szabályai

36. § (1) A betegség megállapítását követően a hatósági állatorvos köteles a helyi zárlat alá vont méhészet valamennyi méhcsaládjából laboratóriumi vizsgálat céljából mintát vetetni, továbbá a méhészet összes méhcsaládjának gyógyszeres kezelését elrendelni.
- (2)⁴⁴ A községi zárlat alatt álló terület valamennyi méhcsaládját a méhészetben történő felhasználásra engedélyezett állatgyógyászati készítménnyel – a járási főállatorvos által meghatározott módon – gyógykezeltetni kell.
- (3)⁴⁵ A kötelező gyógykezelés alól kivont méhcsaládokat a járási főállatorvos köteles állami kártalanítás nélkül leoletni.
- (4) A betegség, vagy a betegségre gyanús méhcsaládoknál minden olyan méhészeti tevékenység végzése tilos, amely a betegségnek a méhcsaládok közötti terjedésével járhat.

⁴⁰A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 33. § (3) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

⁴¹A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 34. § (2) bekezdés a) pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés j) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

⁴²A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 35. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés g) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

⁴³A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 35. § (2) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés g) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

⁴⁴A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 36. § (2) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

⁴⁵A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 36. § (3) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

(5) Kéndioxidos kezelés és egy hétig tartó üresen tartás után a kiürült méhlikás újra betelepíthető.

A zárlat-enyhítés különös szabályai

37. §⁴⁶ A méhcsaládokat a községi zárlat alatt álló terület helyi zárlat alatt nem álló udvarából, a kötelező gyógykezelés elvégzése után indokolt esetben ki lehet vinni a járási főállatorvos engedélyével. A **18. § (3) bekezdésben** meghatározott állatorvosi igazolásban azt kell tanúsítani, hogy az elszállításra kerülő méhcsalád származási helyén a kötelező gyógykezelés megtörtént.

A helyi zárlat feloldásának különös szabályai

38. § A helyi zárlatot az alábbi esetekben kell feloldani:

- a) ha a méhcsaládok gyógyszeres kezelése megtörtént és a megfigyelési idő (a betegség megállapítása utáni egy év) kedvezően eltelt, valamint az ellenőrző vizsgálat negatív eredményt adott;
- b)⁴⁷ ha a helyi zárlatot atkákór gyanúja miatt rendelték el és a laboratóriumi vizsgálat a gyanút nem igazolta.

Varroózis

39. § (1) Varroa-atka jelenléte esetén, a **3. § (1) bekezdésében** meghatározott vizsgálatnak ki kell terjednie a kaptár aljára lehullott, elpusztult (természetes atkapusztulásból eredő), valamint a fiasításon (különösen a herefiasításon) és a kifejlett méheken lévő atkákra.

(2) A Varroa-atka ellen az alkalmazott gyógyszer használati utasításában foglaltaknak megfelelő gyakorisággal, gyógykezeléssel kell védekezni. A gyógykezelések kiegészítésül bio-

lógiai módszerek is alkalmazhatók. A kezelések hatékonyságáról és az esetleges rezisztencia fellépéséről elsősorban a herefiasításban fellelhető atkák és ürülékük dúsulása alapján, illetve a kaptár alján elhelyezett csapda segítségével, rendszeres ellenőrzéssel kell meggyőződni. Ha az atkák számának növekedése tapasztalható, akkor más engedélyezett szerrel kell folytatni a gyógykezelést. Vényköteles gyógyszer rendelése esetén külön rendeletben foglaltak szerint kell eljárni. Abban az esetben, ha az atkák száma ennek ellenére tovább növekszik, akkor kérni kell a hatósági állatorvos, vagy a méhegészségügyi felelős segítségét.

(3) A varroózis elleni védekezés, illetve hatékonyságának ellenőrzése a méhész feladata.

(4) A varroózis gyógykezelésére csak olyan, Magyarországon törzskönyvezett és forgalomba hozatalra engedélyezett állatgyógyászati készítmény használható, ami a varroózis kezelésére vonatkozó, magyar nyelvű használati útmutatót tartalmaz.

(5)⁴⁸ Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság irányítja, és időszakosan ellenőrzi a méhészek védekezési tevékenységét. Hiányosságok esetén intézkedik azok megszüntetéséről, továbbá – indokolt esetben – előírhatja az adott terület összehangolt, egyidejű gyógykezelését.

(6)⁴⁹ Elhanyagolt védekezés esetén – ha az állományban az atka feldúsult és a méhész az előírt védekezést nem hajtotta végre – a hatósági állatorvos a szomszédos méhállományok fertőződésekének megakadályozása céljából kötelezi a méhészt a gyógykezelés haladéktalan elvégzésére. Ha a méhész a gyógykezelést nyolc munkanapon belül sem kezdi meg, akkor a járási főállatorvos a méhállományt állami kártalanítás nélkül leöletti.

⁴⁶A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 37. §-a a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

⁴⁷A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 38. § b) pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés j) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

⁴⁸A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 39. § (5) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) bekezdés c) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

⁴⁹A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 39. § (6) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

A kis kaptárbogár (*Aethinia tumida*) elleni védekezés

- 40. § (1)** A mézelő méhek, illetve más, a mézelő méhekkel közeli rokon fajoknak az országba való behozatalát a minisztérium oly módon engedélyezi, amely csökkenti a kis kaptárbogár Magyarországra való behurcolásának veszélyét.
- (2)**⁵⁰ Ha a NÉBIH laboratóriumi vizsgálat során hazai méhészetből küldött mintában kis kaptárbogár jelenlétére utaló jelet talál, haladéktalanul értesíti – a beküldő állatorvos mellett – az illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságot és a minisztériumot. Azt a méhészetet, ahonnan a minta származik, helyi zárlat alá kell helyezni, továbbá az összes méhcsaládot a NÉBIH bevonásával meg kell vizsgálni.
- (3)** Ha a kis kaptárbogár jelenléte a **(2) bekezdés** alapján végzett vizsgálat során megerősítést nyer, akkor az érintett méhészet összes méhcsaládját – állami kártalanítás mellett – ki kell irtani. A kiirtott méhekkel, illetve a berendezési tárgyakkal, felszereléssel a minisztérium által előírtak szerint kell eljárni. A betegség megállapítása esetén a betegség eredetére, illetve esetleges továbbhurcolására vonatkozóan járványügyi nyomozást kell végezni a minisztérium által – az adott esetre vonatkozó utasításban – meghatározott szempontok szerint. A helyi zárlatot fel kell oldani, ha a kis kaptárbogár jelenléte egyértelműen kizárható.

Záró rendelkezések

41. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba.

(2)⁵¹

(3)⁵²

(4) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségek következő jogszabályával összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

- a Tanács 92/65/EGK irányelve 8. cikkely;
- a Tanács 92/65/EGK irányelve a 90/425/EGK irányelv A.(I) mellékletében foglalt, külön közösségi jogszabályokban megállapított állategészségügyi előírások hatálya alá nem tartozó állatok, sperma, petesejt és embriók Közösségbe történő importjára és kereskedelmére vonatkozó állategészségügyi előírásokról.

Dr. Németh Imre s. k.,

földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

1. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

ÖSSZESÍTŐ MÉHEGÉSZSÉGÜGYI VIZSGÁLATOKRÓL

53

Sor- szám	A méhész		A méhek állandó tartási helye	A vizsgál- lat ideje	Méhcsaládok száma	Kaptártípus	A betegségre gyanús családok száma			Megjegyzés	Méhész (tulaj- donos) aláírása
	neve	címe					Ny	E	LA		
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											
10.											

⁵⁰A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 40. § (2) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2013.08.01.

⁵¹A 118/2008. (V. 8.) Korm. rendelet 9. § 278. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2008. 05. 16.

⁵²A 118/2008. (V. 8.) Korm. rendelet 9. § 278. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2008. 05. 16.

⁵³A nyúlós költésrothadásra (Ny), enyhébb (európai) költésrothadásra (E) és a légcsőatka-kórra (LA) gyanús családok számát kell feltüntetni. Hatályos: 2003. 07. 27.

11.										
12.										
13.										
14.										
15.										
Osszesen										

Igazolom, hogy a községben (városban) lévő,
a jegyzőnél bejelentett minden méhészet minden

méhcsaládjának vizsgálata megtörtént.

..... hatósági állatorvos

..... méhegészségügyi felelős

Megjegyzés: A méhegészségügyi felelős mé-
hállományának vizsgálati eredményét a szomszéd
méhegészségügyi felelősnek kell igazolnia.

.....
hatósági állatorvos

2. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

(Szigorú számadású nyomtatvány)

SORSZÁM: 00000000

.... Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-
biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága⁵⁴

ÁLLATORVOSI IGAZOLÁS MÉHCSALÁDOK ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI VIZSGÁLATÁRÓL⁵⁵

Igazolom, hogy méhész lakos község, utca,
házszám, dűlő stb. területen rendszerű kaptárban
elhelyezett darab méhcsaládját fertőző és parazita-
tis méhbetegségek szempontjából megvizsgáltam
és egészségesnek találtam. A méhcsaládok elszál-
lításának állategészségügyi szempontból akadálya
nincs.

Ez az igazolás a kiállításától számított 7 napig,
méhek vándoroltatása esetén, annak egész időtar-
tamára érvényes.

Kelt, 20 év hó nap.

1. Fertőző vagy parazitás méhbetegség megáll-
pítása esetén az igazolást a vándoroltatás helye
szerint illetékes hatósági állatorvosnak azonnal
be kell szolgáltatni.

2. ⁵⁶ Az igazolást a méhek állandó tartási helyére
történő visszatéréskor, 48 órán belül a járási fő-
állatorvosnak megőrzés céljából vissza kell szol-
gáltatni.

3. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

(Szigorú számadású nyomtatvány)

SORSZÁM: 00000000

.... Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-
biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága⁵⁷

BEJELENTŐ LAP

A méhész neve:
Lakcíme:
A méhek állandó telephelye:
A vándoroltatáshoz kiadott állatorvosi igazo-
lás száma:
A kiadás helye: ideje:
A méhek utolsó tartási helye:

⁵⁴A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 2. számú mellékletének jelölt része a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) be-
kezdés k) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

⁵⁵Vándorlásra jogosító igazolás. Hatályos: 2003. 07. 27.

⁵⁶A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 2. számú mellékletének jelölt része a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 18. § b)
pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 01. 01.

⁵⁷A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 3. számú mellékletének jelölt része a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 26. § (2) be-
kezdés k) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2013. 08. 01.

A jelenlegi vándortanya pontos megjelölése:

 A kaptárak száma:
 A méhcsaládok száma:
 A letelepedés pontos ideje:
 Kelt , 20 év hó nap.

 a bejelentő aláírása

IGAZOLÓ SZELVÉNY⁵⁸

A/z települési önkormányzat/kerületi önkormányzat jegyzője igazolja, hogy méhész lakos db méhkaptárjának letelepítését bejelentette.

Kelt , 20 év hó nap.

 települési/kerületi önkormányzat jegyzője

4. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

KIJELENTŐ LAP⁵⁹

A méhész neve:
 Lakcíme:
 A méhek állandó telephelye:
 A vándoroltatáshoz kiadott állatorvosi igazolás száma:
 A kiadás helye: ideje:
 Az elhagyott vándortanya pontos megjelölése:

 Az elszállított kaptárak száma:
 A méhcsaládok száma:
 Az elvándorlás pontos ideje:
 Az új vándortanya/hazatelepülés esetén a méhek tartási helyének megnevezése :⁶⁰
 Kelt , 20 év hó nap.

 a bejelentő aláírása

⁵⁸ Az igazolószelvényt a települési/kerületi önkormányzat jegyzője a letelepedést követően a méhész részére, annak állandó lakhelyére, köteles megküldeni vagy személyes teljesítés esetén közvetlenül átadni. Hatályos: 2003. 07. 27.

⁵⁹ A kijelentőlapot az elhagyott hely szerint illetékes települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjének kell megküldeni, aki a kijelentést az év folyamán köteles megőrizni, hogy esetleg szükséges egészségügyi vizsgálat alkalmával követni lehessen a vándorlás útját. Hatályos: 2003. 07. 27.

⁶⁰ A megfelelő rész aláhúzendő. Hatályos: 2003. 07. 27.

5. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

Állategészségügyi bizonyítvány méz felvásárlásához

Alulírott hatósági állatorvos igazolom, hogy .
 (név)
(lakcím) méhállományát megvizsgáltam és egészségesnek találtam.

A méhész – nyilatkozata szerint – a vándoroltatás során méhcsaládjaival nem járt méhbetegség miatt forgalmi korlátozás alá eső méhlegelőn.

A méz kezelése, tárolása az élelmiszer-higiéniai szabályoknak megfelelően történt.

A méz felvásárlásának állategészségügyi és élelmiszer-higiéniai akadályja nincs.

Kelt , 20 év, hó, nap.
 P. H.

.....
 hatósági állatorvos

6. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

Mézelő méhek fertőző költésrothadásai

1. Általános tudnivalók

A nyúlós költésrothadás a fedett fiasítás betegsége, kórokozója: *Paenibacillus larvae* (*Bacillus larvae*), amelynek spórái nagyon ellenállóak, élettartamuk több évtized. A lép egyetlen elhalt és beszáradt álca maradványa, a „pörk” 2,5 milliárd spórárt tartalmaz.

A méhek enyhébb költésrothadása a nyitott fiasítás betegsége, elsődleges kórokozója a *Melissococcus pluton*, melyhez más baktériumok is társulhatnak.

2. Alkalmas felület fertőtlenítő-eljárások és -szerek:

- elégetés vagy perzselés;

- forrásban lévő nátronlúg vagy szódaoldat;
 - mézelő méhek fertőző költésrothadásaira
- Magyarországon engedélyezett szerek.

3. Alkalmazandó fertőtlenítési eljárások:

3.1. Folyamatos fertőtlenítés: nem szükséges

3.2. Előzetes fertőtlenítés: nem szükséges

3.3. Zárófertőtlenítés

3.3.1. Takarítás: gondos mechanikus takarítás és/vagy forrásban lévő 3%-os szódaoldattal vagy forrásban lévő 2%-os nátronlúggal. A takarítóvizet tisztítószer (pl. szóda) hozzáadása mellett kell főzni.

3.3.2. Az elpusztult méheket, az elpusztult vagy élő méhácát, a fiasításos lépet feltétlenül el kell égetni.

3.3.3. A szalmakakasokat, hulladék anyagból készült méhkaptárakat, a táplálék tartalékot és minden más fertőzés közvetítésére alkalmas anyagot, eszközt, tárgyat, amely a leírt fertőtlenítő eljárásokkal kielégítően nem fertőtleníthető, el kell égetni.

A fakaptárak, lépszekrény, asztal, keretbak, seprőgarat: a viasz-, propolisz-maradványokat le kell kaparni, majd forrasztó lámpával/gázlánggal kell leperzselni, a deszkának nem kell megfekednie, elszenesednie, elég ha sötétbarnává válik.

A műanyagrészekből álló méhkaptárakat, a fémlemezről, üvegből vagy műanyagból készült eszközöket forrásban lévő 2%-os nátronlúggal kell kezelni vagy elégetni. Ennek során a viaszt, propoliszt, meglazult festéket, gitt maradványokat teljesen le kell kaparni vagy le kell kefélni. A kaptárak körzetében a talajt fertőtlenítés után be kell forgatni.

A betegség terjedését a következő hőmérsékleten és behatási idők mellett lehet meggátolni:

- +230 °C legalább húsz percen keresztül (száraz sterilizálás);
- +120 °C legalább harminc percen keresztül (autokláv);
- +112 °C legalább hatvan percen keresztül (viasz, méz).

3.3.4. Lép, lép részei, lépmaradványok, tartaléklép, viasz:

- elégetés;
- „fertőzött lép”-ként való kezelés, ipari felhasználásra.

3.3.5. Méz:

- elégetés;
- elásás (legalább ötven cm vastag földréteg fedje);
- „fertőzött méz”-ként való kezelés, ipari felhasználásra;
- semmi esetre sem használható méhek táplálására.

3.3.6. Kéz, gumikesztyű: személyek kezét a méhszurok és a viasz eltávolítása céljából szalmi-ákkoldattal, majd hideg vízzel és szappannal meg kell mosni. Ezt követően pedig hatékony fertőtlenítő szerrel le kell öblíteni.

3.3.7. A takarításhoz és fertőtlenítéshez használt védőruházatot tisztítószer (pl. szóda) hozzáadásával főzni vagy autoklávban kezelni kell.

3.3.8. A fertőtlenítést a hatósági állatorvos jelenlétében és irányítása mellett kell elvégezni.

3.3.9. A fertőtlenítés végeztével ivóvízzel kell leöblíteni a fertőtlenítőszerrel.

3.3.10. A fertőtlenítésnél, az égetésnél és az eladásnál az egyéb jogszabályokat is be kell tartani. (környezetvédelmi, tűzrendészeti, vízügyi)

Mézelő méhek légszűrő kórja

1. Általános tudnivalók

Kórokozó: *Acarapis woodi*, amit a fertőzött méhek terjesztenek. A méh szervezetén kívül található atka huszonnégy-negyvennyolc órán át életképes.

2. Szükséges intézkedések

A méhkaptárak alapos kitakarítása 3%-os forró szódaoldattal. Az elpusztult méheket és fiasítást el kell égetni vagy el kell ásni. A méhkaptárt legkorábban negyvennyolc óra elteltével szabad ismételtelen használatba venni.

Varroa atka (ázsiai nagy méhatka)

1. Általános tudnivalók

Okozója: *Varroa destructor* (korábban: *Varroa jacobsoni*), amely fedett fiasításon és kifejlett méheken élősködő atka. Az állomány leölése esetén a kaptárakat és a méhészeti eszközöket kell fertőtleníteni.

2. Szükséges intézkedések:

- Méhkaptárak alapos kitakarítása 3%-os forró szódaoldattal. Az elpusztult méheket és fiasítást el kell égetni vagy el kell ásni.

- A fertőtlenítés után a kaptárakat hét napig üresen kell tartani.

7. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

Mintavétel laboratóriumi vizsgálatra

Kifejlett méhek betegségeinek gyanúja esetén kaptáronként megjelölve legalább harminc betegnek látszó méhet kell vizsgálatra küldeni. A kap-

tárak előtt mászkáló méhekből anyazárkába helyezett húsz-harminc élő méh vizsgálatra küldése is szükséges.

A fiasítás betegségeinek gyanúja esetén méhcsaládonként külön-külön csomagolva és jelölve, a betegségre gyanús helyről kivágott 10 x 10 cm nagyságú, mézes sejtet lehetőleg nem tartalmazó, fiasításon lép mintát kell vizsgálatra küldeni.

Varroózis okozta családpusztulás gyanúja esetén a keretek alá hullott méhekből kb. háromszáz méhhullát, és a család fészkeinek közepén lévő fiasításból, annak hiányában az utoljára kelt fiasítás helyéről származó 10 x 10 cm-es lép mintát kell vizsgálatra küldeni.

Mind a lép-, mind a méhhulla-mintákat külön-külön, szellősen (papírba) kell csomagolni. Üveg, bádóg, műanyag stb. erre a célra nem használható. Ügyelni kell, hogy a sejtek össze ne nyomódjanak.

Mérgezés gyanúja esetén méhészetenként – bizottság jelenlétében vett, hivatalosan lezárt – fél liternyi méhhullamintát és külön csomagolt fél kilónyi, a növényvédelmi kezelésben részesült, átlag növénymintát kell beküldeni.